

Бюджет як головна ланка фінансової системи держави

Шекишев І.О., ас., Бадалова Ж.Г., ст-ка, Харківський національний університет міського господарства

Державний бюджет – це фінансова програма діяльності держави, що відбиває всі його грошові ресурси (доходи) та їх розподіл (витрати).

Основне призначення бюджету полягає в тому, що він дозволяє акумулювати фінансові кошти в руках держави і використовувати їх для фінансування різних програм. Однак, крім цієї найважливішої задачі, бюджет виконує і ряд інших функцій. До їх числа відносяться: 1) контрольна функція, 2) інформаційна функція, 3) інституціоналізація громадських уподобань, 4). регулююча функція.

Важливе місце в системі нормативних актів, що регулюють бюджетні відносини, займає бюджетна класифікація, яка представляє собою єдину систематизовану, функціональну угруповання доходів і видатків бюджету за однорідними ознаками, які забезпечують загальнодержавну і міжнародну порівнянність бюджетних даних.

Бюджетна класифікація має такі складові частини:

1. класифікація доходів бюджету;
2. класифікація видатків (в тому числі кредитування за вирахуванням погашення) бюджету;
3. класифікація фінансування бюджету;
4. класифікація боргу.

Структуру бюджетної системи України побудовано з урахуванням закріпленого Конституцією України адміністративного-територіального устрою держави. Провідне місце в бюджетній системі України належить державному бюджету. З нього фінансуються витрати на здійснення державних заходів у галузі соціального захисту, будівництво, утримання центральних органів державної влади й управління. Через Державний бюджет України здійснюється перерозподіл частини фінансових ресурсів між Автономною Республікою Крим, областями та містами республіканського підпорядкування. У більшості розвинутих країн світу через бюджет перерозподіляється від 30 до 50% ВВП. Саме бюджет, показуючи розміри необхідних державі фінансових ресурсів і реально наявних резервів, визначає податковий клімат країни, саме бюджет, фіксуючи конкретні напрями витрачання коштів, процентне співвідношення витрат по галузях і територіям, є конкретним виразом економічної політики держави. Через бюджет відбувається перерозподіл національного доходу і внутрішнього валового продукту. Бюджет виступає інструментом регулювання і стимулювання економіки, інвестиційної активності, підвищення ефективності виробництва, саме через бюджет здійснюється соціальна політика.

Таким чином, бюджет, об'єднуючи в собі основні фінансові категорії (податки, державний кредит, державні витрати), є головною ланкою фінансової

системи будь-якої держави і грає як важливу економічну, так і політичну роль в будь-якому сучасному суспільстві.